

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِهِ نَامِ خَداوِنْدِ رَحْمَنْگَرِ مُهَرْبَانِ
وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى ﴿١﴾

فولادوند: سوگند به اختر [= قرآن] چون فرود می‌آید

مکارم: سوگند به ستاره هنگامی که افول می‌کند.

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى ﴿٢﴾

فولادوند: [که] یار شما نه گمراه شده و نه در نادانی مانده

مکارم: که هرگز دوست شما (محمد) منحرف نشده و مقصد را گم نکرده است.

وَمَا يَطِقُ عَنِ الْهَوَى ﴿٣﴾

فولادوند: و از سر هووس سخن نمی‌گوید

مکارم: و هرگز از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید.

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى ﴿٤﴾

فولادوند: این سخن بجز وحی که وحی می‌شود نیست

مکارم: آنچه آورده چیزی جز وحی نیست که به او وحی شده است.

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى ﴿٥﴾

فولادوند: آن را [فرشته] شدید القوی به او فرا آموخت

مکارم: آنکس که قدرت عظیمی دارد او را تعلیم داده.

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى ﴿٦﴾

فولادوند: [سروش] نیرومندی که [سلط] درایستاد

مکارم: همان کس که توانائی فوق العاده و سلطه بر همه چیز دارد.

وَهُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَى ﴿٧﴾

فولادوند: در حالی که او در افق اعلی بود

مکارم: در حالی که در افق اعلی قرار داشت.

ثُمَّ دَنَّا فَتَدَلَّى ﴿٨﴾

فولادوند: سپس نزدیک آمد و نزدیکتر شد

مکارم: سپس نزدیکتر و نزدیکتر شد.

﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى

فولادوند: تا [فاصله اش] به قدر [طول] دو [انتهای] کمان یا نزدیکتر شد

مکارم: تا آنکه فاصله او به اندازه دو کمان یا کمتر بود.

﴿١٠﴾ فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أُوْحَى

فولادوند: آنگاه به بنده اش آنچه را باید وحی کند وحی فرمود

مکارم: در اینجا خداوند آنچه را وحی کردنی بود به بنده اش وحی نمود.

﴿١١﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى

فولادوند: آنچه را دل دید انکار [ش] نکرد

مکارم: قلب او در آنچه دید هرگز دروغ نمی گفت.

﴿١٢﴾ أَفَتُمَارُونَهُ عَلَى مَا يَرَى

فولادوند: آیا در آنچه دیده است با او جدال می کنید

مکارم: آیا با او درباره آنچه دیده مجادله می کنید.

﴿١٣﴾ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى

فولادوند: و قطعا بار دیگر هم او را دیده است

مکارم: و بار دیگر او را مشاهده کرد.

﴿١٤﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

فولادوند: نزدیک سدر المتهی

مکارم: نزد سدرة المتهی!

﴿١٥﴾ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى

فولادوند: در همان جا که جنة الماوی است

مکارم: که جنت الماءوی در آنجا است.

﴿١٦﴾ إِذْ يَعْشَى السِّدْرَةَ مَا يَعْشَى

شبکه رشد، شبکه ملی مدارس ایران

فولادوند: آنگاه که درخت‌سدر را آنچه پوشیده بود پوشیده بود

مکارم: در آن هنگام که چیزی (نور خیره کننده‌ای) سدره‌المنتهی را پوشانده بود.

﴿١٧﴾ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى

فولادوند: دیده [اش] منحرف نگشت و [از حد] در نگذشت

مکارم: و چشم او هرگز منحرف نشد و طغیان ننمود.

﴿١٨﴾ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

فولادوند: به راستی که [برخی] از آیات بزرگ پروردگار خود را بدید

مکارم: او پاره‌ای از آیات و نشانه‌های بزرگ پروردگارش را مشاهده کرد.

﴿١٩﴾ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى

فولادوند: به من خبر دهید از لات و عزی

مکارم: به من خبر دهید آیا بتهای «لات» و «عزی»...

﴿٢٠﴾ وَمَنَّاهَا الشَّالِثَةُ الْآخِرَى

فولادوند: و منات آن سومین دیگر

مکارم: و منات که سومین آنها است (دختران خدا هستند)؟!

﴿٢١﴾ أَلَكُمُ الذَّكْرُ وَلَهُ الْأَئْنَى

فولادوند: آیا [به خیالتان] برای شما پسر است و برای او دختر

مکارم: آیا سهم شما پسر است و سهم او دختر؟ (در حالی که به زعم شما دختران کم ارزش تر از پسرانند).

﴿٢٢﴾ تِلْكَ إِذَا قِسْمَةً ضَيْرَى

فولادوند: در این صورت این تقسیم نادرستی است

مکارم: در این صورت این تقسیمی است غیر عادلانه!

﴿٢٣﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآباؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظُّنُّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءُهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى

فولادوند: [این بتان] جز نامهایی بیش نیستند که شما و پدرانتان نامگذاری کرده‌اید [و] خدا بر [حقانیت] آنها هیچ دلیلی

نفرستاده است [آنان] جز گمان و آنچه را که دلخواهشان است پیروی نمی‌کنند با آنکه قطعاً از جانب پروردگارشان هدایت برایشان

مکارم: اینها فقط نامهایی است که شما و پدرانتان بر آنها گذاشته‌اید (نامهای بیمحتوا و اسمهایی است بیمسمی!) و هرگز خداوند دلیل و حجتی بر آن نازل نکرده، آنان فقط از گمانهای بیاساس و هوای نفس پیروی می‌کنند در حالی که هدایت از سوی پروردگارشان برای آنها آمده است.

﴿۲۴﴾ **أَمْ لِإِنْسَانٍ مَا تَمَنَّى**

فولادوند: مگر انسان آنچه را آرزو کند دارد

مکارم: آیا آنچه انسان تمبا دارد به آن می‌رسد؟

﴿۲۵﴾ **فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَى**

فولادوند: آن سرا و این سرا از آن خداست

مکارم: در حالی که آخرت و دنیا از آن خدا است.

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُعْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى

﴿۲۶﴾

فولادوند: و سا فرشتگانی که در آسمانها بودند [و] شفاعتشان به کاری نیاید مگر پس از آنکه خدا به هر که خواهد و خشنود باشد اذن دهد

مکارم: و چه بسیار فرشتگانی که در آسمانها هستند و شفاعت آنها سودی نمی‌بخشد مگر بعد از آنکه خدا برای هر کس بخواهد و راضی باشد اجازه (شفاعت) دهد.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنَثَى

فولادوند: در حقیقت کسانی که آخرت را باور ندارند فرشتگان را در نامگذاری به صورت مؤنث نام می‌نهند

مکارم: کسانی که به آخرت ایمان ندارند فرشتگان را دختر (خدا) نامگذاری می‌کنند.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُعْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا

فولادوند: و ایشان را به این [کار] معرفتی نیست جز گمان [خود] را پیروی نمی‌کنند و در واقع گمان در [وصول به] حقیقت هیچ سودی نمی‌رساند

مکارم: آنها هرگز به این سخن یقین ندارند تنها از ظن و گمان بپیایه پیروی می‌نمایند، با اینکه گمان هرگز انسان را بینیاز از حق نمی‌کند.

فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

فولادوند: پس از هر کس که از یاد ما روی برتابته و جز زندگی دنیا را خواستار نبوده است روی برتاب

مکارم: حال که چنین است از اینها که از ذکر ما روی می‌گردانند و جز زندگی مادی دنیا را نمی‌طلبند، اعراض کن.

﴿٣٠﴾ **ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى**

فولادوند: این منتهای دانش آنان است پروردگار تو خود به [حال] کسی که از راه او منحرف شده داناتر و او به کسی که راه یافته

[نیز] آگاهتر است

مکارم: این آخرین حد آگاهی آنها است، پروردگار تو کسانی را که از راه او گمراه شده‌اند به خوبی می‌شناسد، و هدایت یافتگان را از همه بهتر می‌داند.

﴿٣١﴾ **وَلَلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَأَوْرَا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى**

فولادوند: و هر چه در آسمانها و هر چه در زمین است از آن خداست تا کسانی را که بد کرده‌اند به [سزای] آنچه انجام داده‌اند کیفر دهد و آنان را که نیکی کرده‌اند به نیکی پاداش دهد

مکارم: برای خدا است آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است تا بذکاران را به خاطر اعمال بدشان کیفر دهد، و نیکوکاران را در برابر اعمال نیکشان پاداش.

﴿٣٢﴾ **الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَّا إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذَا أَنْشَأَكُمْ مِّنَ الْأَرْضِ وَإِذَا أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى**

فولادوند: آنان که از گناهان بزرگ و زشتکاریها جز لغزش‌های کوچک خودداری می‌ورزند پروردگارت [نسبت به آنها] فراخ‌آمرزش است وی از آن دم که شما را از زمین پدید آورد و از همان‌گاه که در شکم‌های مادرانتان [در زهدان] نهفته بودید به [حال] شما داناتر است پس خودتان را پاک مشمارید او به [حال] کسی که پرهیزگاری نموده داناتر است

مکارم: همانها که از گناهان کبیره و اعمال رشت، جز صغیره، دوری می‌کنند، آمرزش پروردگار تو گسترشده است، او نسبت به شما از همه آگاهتر است، از آن هنگام که شما را از زمین آفرید، و در آن موقع که به صورت جنینهایی در شکم مادرانتان بودید، پس خودستائی نکنید چرا که او پرهیزگاران را بهتر می‌شناسد.

﴿٣٣﴾ **أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّ**

فولادوند: پس آیا آن کسی را که [از جهاد] روی برتابت دیدی

مکارم: آیا آن کس را که از اسلام (یا انفاق) روی گردان شد مشاهده کردی؟!

﴿٣٤﴾ **وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى**

فولادوند: و اندکی بخشید و [از باقی] امتناع ورزید

مکارم: و کمی عطا کرد و از بیشتر امساك نمود.

﴿۳۵﴾ **أَعْنَدُهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى**

فولادوند: آیا علم غیب پیش اوست و او می‌بیند

مکارم: آیا نزد او علم غیب است و می‌بیند (که دیگران می‌توانند گناهان او را بردوش گیرند).

﴿۳۶﴾ **أَمْ لَمْ يُبَأْ بِمَا فِي صُحْفِ مُوسَى**

فولادوند: یا بدانچه در صحیفه‌های موسی [آمده] خبر نیافته است

مکارم: یا از آنچه در کتب موسی نازل گردیده با خبر نشده است ؟

﴿۳۷﴾ **وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى**

فولادوند: و [نیز در نوشته‌های] همان ابراهیمی که وفا کرد

مکارم: و در کتب ابراهیم همان کسی که وظیفه خود را به طور کامل ادا کرد.

﴿۳۸﴾ **أَلَا تَنْرُ وَأَزِرُّ وَزِرَّ أُخْرَى**

فولادوند: که هیچ بردارنده‌ای بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد

مکارم: که هیچکس بار گناه دیگری را بر دوش نمی‌گیرد.

﴿۳۹﴾ **وَأَنَّ لَيْسَ لِلنِّاسَ إِلَّا مَا سَعَى**

فولادوند: و اینکه برای انسان جز حاصل تلاش او نیست

مکارم: و اینکه برای انسان بهره‌ای جز سعی و کوشش او نیست،

﴿۴۰﴾ **وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى**

فولادوند: و [نتیجه] کوشش او به زودی دیده خواهد شد

مکارم: و اینکه سعیش به زودی دیده می‌شود (و به نتیجه‌اش می‌رسد).

﴿۴۱﴾ **ثُمَّ يُحْزَأُ الْجَزَاءُ الْأَوَّلُ فَيَرَى**

فولادوند: سپس هر چه تمامتر وی را پاداش دهند

مکارم: سپس به او جزای کافی داده خواهد شد.

﴿۴۲﴾ **وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى**

شبکه‌ی رشد، شبکه‌ی ملی مدارس ایران

فولادوند: و اینکه پایان [کار] به سوی پروردگار توست

مکارم: (و آیا از کتب پیشین انبیاء به او نرسیده است) که همه امور به پروردگارت باز می‌گردد؟

﴿٤٣﴾ **وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبَكَ**

فولادوند: و هم اوست که می‌خنداند و می‌گرباند

مکارم: و اینکه او است که می‌خنداند و می‌گرباند!

﴿٤٤﴾ **وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا**

فولادوند: و هم اوست که می‌میراند و زنده می‌گرداند

مکارم: او است که می‌میراند و زنده می‌کند.

﴿٤٥﴾ **وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى**

فولادوند: و هم اوست که دو نوع می‌آفریند نر و ماده

مکارم: او است که دو زوج مذکر و مؤنث را می‌آفریند،

﴿٤٦﴾ **مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى**

فولادوند: از نطفه‌ای چون فرو ریخته شود

مکارم: از نطفه‌ای که خارج می‌شود (و در رحم میریزد).

﴿٤٧﴾ **وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشَأَةَ الْأُخْرَى**

فولادوند: و هم پدید آوردن [عالمن] دیگر بر [عهده] اوست

مکارم: و اینکه بر خدا است ایجاد عالم دیگر (تا عدالت اجرا گردد).

﴿٤٨﴾ **وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى**

فولادوند: و هم اوست که [شما را] بینیاز کرد و سرمایه بخشید

مکارم: و اینکه او است که بینیاز می‌کند، و سرمایه باقی می‌بخشد.

﴿٤٩﴾ **وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَى**

فولادوند: و هم اوست پروردگار ستاره شعری

مکارم: و اینکه او است پروردگار ستاره شعری.

﴿٥٠﴾ **وَأَنَّهُ أَهْلُكَ عَادًا الْأُولَى**

شبکه‌ی رشد، شبکه‌ی ملی مدارس ایران

فولادوند: و هم اوست که عادیان قدیم را هلاک کرد

مکارم: (و آیا به انسان نرسیده است که در کتب انبیای پیشین آمده) که خداوند قوم «عاد نخستین» را هلاک کرد؟

﴿٥١﴾ وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَى

فولادوند: و ثمود را [نیز هلاک کرد] و [کسی را] باقی نگذاشت

مکارم: و همچنین «قوم ثمود» را، و کسی از آنها را باقی نگذارد.

﴿٥٢﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّنْ قَبْلِ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمُ وَأَطْغَى

فولادوند: و بیشتر [از همه آنها] قوم نوح را زیرا که آنان ستمگرتر و سرکش‌تر بودند

مکارم: و نیز قوم نوح را پیش از آنها، چرا که آنها از همه ظالمتر و طغیانگرتر بودند.

﴿٥٣﴾ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَى

فولادوند: و شهرها[ی س دوم و عاموره] را فرو افکند

مکارم: و نیز شهرهای زیر و رو شده (قوم لوط) را بر زمین کویید.

﴿٥٤﴾ فَغَشَّاهَا مَا غَشَّى

فولادوند: پوشاند بر آن [دو شهر از باران گوگردی] آنجه را پوشاند

مکارم: سپس آنها را با عذاب سنگین پوشانید!

﴿٥٥﴾ فَبِأَيِّ الَّاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى

فولادوند: پس به کدام یک از نعمتهای پروردگارت تردید روا می‌داری

مکارم: (بگو) در کدامیک از نعمتهای پروردگارت تردید داری؟!

﴿٥٦﴾ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَى

فولادوند: این [پیامبر نیز] بیمدنه‌های از [جمله] بیمدنه‌گان نخستین است

مکارم: این (پیامبر) بیم دنه‌های از بیم دهنده گان پیشین است.

﴿٥٧﴾ أَرَفَتُ الْآزْفَةُ

فولادوند: [وه چه] نزدیک گشت قیامت

مکارم: آنجه باید نزدیک شود نزدیک شده است (و قیامت فرا می‌رسد).

﴿٥٨﴾ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ

شبکه‌ی رشد، شبکه‌ی ملی مدارس ایران

فولادوند: جز خدا کسی آشکارکننده آن نیست

مکارم: و هیچکس جز خدا نمی‌تواند شدائند آنرا برطرف سازد.

﴿۵۹﴾ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ

فولادوند: آیا از این سخن عجب دارید

مکارم: آیا از این سخن تعجب می‌کنید؟

﴿۶۰﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ

فولادوند: و می‌خندید و نمی‌گریبد

مکارم: و می‌خندید و نمی‌گریبد؟

﴿۶۱﴾ وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ

فولادوند: و شما در غفلتید

مکارم: و پیوسته در غفلت و هوسرانی به سر می‌برید؟

﴿۶۲﴾ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا

فولادوند: پس خدا را سجده کنید و بپرستید

مکارم: حال که چنین است همه برای خدا سجده کنید و پرستش نمائید.